

Υπόθεση T-70/89

The British Broadcasting Corporation και BBC Enterprises Limited κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

« Ανταγωνισμός — Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσεως — Δικαίωμα του δημιουργού — Πρακτικές που παρεμποδίζουν την έκδοση και την πώληση γενικών εβδομαδιαίων τηλεοπτικών οδηγών »

Απόφαση του Πρωτοδικείου (δεύτερο τμήμα) της 10ης Ιουλίου 1991 538

Περίληψη της απόφασης

- 1. Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Σχετική αγορά — Εβδομαδιαία προγράμματα τηλεόρασης και περιοδικά που τα δημοσιεύουν
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 86)*
- 2. Βλεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων — Βιομηχανική και εμπορική ιδιοκτησία — Άρθρο 36 της Συνθήκης — Εξομνησία λαμβανομένων υπόψη των κανόνων του ανταγωνισμού
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 2, 3, 36, 85 και 86)*
- 3. Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Δικαίωμα του δημιουργού — Εβδομαδιαία προγράμματα τηλεόρασης — Άσκηση του δικαιώματος — Κατάχρηση — Προϋποθέσεις
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρα 36 και 86)*
- 4. Πράξεις των οργάνων — Αιτιολόγηση — Υποχρέωση — Περιεχόμενο — Απόφαση εφαρμοζουσα κανόνες του ανταγωνισμού
(Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 190)*

5. *Ανταγωνισμός — Δεσπόζουσα θέση — Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών — Κριτήρια*
(*Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 86*)
6. *Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Παύση των παραβάσεων — Εξουσία της Επιτροπής — Επιταγές απευθυνόμενες στις επιχειρήσεις*
(*Κανονισμός 17 του Συμβουλίου, άρθρο 3, παράγραφος 1*)
7. *Συμφωνίες διεθνείς — Συμφωνίες των κρατών μελών — Συμφωνίες προγενέστερες της Συνθήκης ΕΟΚ — Άρθρο 234 της Συνθήκης — Αντικείμενο — Περιεχόμενο — Δικαιολογία για περιορισμό του ενδοκοινοτικού εμπορίου — Δεν επιτρέπεται*
(*Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 234*)

1. Η αγορά των εβδομαδιαίων τηλεοπτικών προγραμμάτων και η αγορά των τηλεοπτικών περιοδικών όπου δημοσιεύονται τα προγράμματα αυτά αποτελούν, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 86 της Συνθήκης, υποδιαιρέσεις της αγοράς των πληροφοριών επί των τηλεοπτικών προγραμμάτων εν γένει. Στα πλαίσια των εν λόγω αγορών, προσφέρεται προϊόν, που συνίσταται στην πληροφόρηση επί των εβδομαδιαίων προγραμμάτων, για το οποίο υπάρχει ειδική ζήτηση, τόσο εκ μέρους των τρίτων που επιθυμούν να δημοσιεύσουν και να θέσουν σε κυκλοφορία γενικό τηλεοπτικό οδηγό, όσο και εκ μέρους των τηλεθεατών.

2. Στο πλαίσιο της Συνθήκης, το άρθρο 36, όταν πρόκειται για τον καθορισμό του περιεχομένου της προστασίας που το άρθρο αυτό προορίζεται να εξασφαλίζει στα δικαιώματα της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως των σκοπών και των δραστηριοτήτων της Κοινότητας, όπως έχουν οριστεί από τα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης, και, ιδίως, να εκτιμάται λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών που προϋποθέτει η εγκαθίδρυση καθεστώτος ελεύθερου ανταγωνισμού στο εσωτερικό της Κοινότητας, στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 3, στοιχείο στ, οι οποίες

εκφράζονται ιδίως με τις απαγορεύσεις που περιέχονται στα άρθρα 85 και 86 της Συνθήκης.

3. Μολονότι η προστασία του ειδικού αντικείμενου του δικαιώματος του δημιουργού εξασφαλίζει, καταρχήν, στον δικαιούχο το μη θιγόμενο από τη Συνθήκη δικαίωμα της αποκλειστικής αναπαραγωγής του προστατευμένου έργου και παρά το γεγονός ότι η άσκηση αυτού του αποκλειστικού δικαιώματος δεν αποτελεί αυτή καθαυτή κατάχρηση, δεν συμβαίνει το ίδιο όταν, ενόψει των περιστάσεων που προσιδιάζουν σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, προκύπτει ότι ο σκοπός που επιδιώκουν οι συνθήκες και οι όροι ασκήσεως του εν λόγω αποκλειστικού δικαιώματος είναι, στην πραγματικότητα, προφανώς αντίθετος προς τον σκοπό του άρθρου 86 της Συνθήκης. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, η άσκηση του δικαιώματος του δημιουργού δεν ανταποκρίνεται πλέον στην ουσιασθή λειτουργία του εν λόγω δικαιώματος, κατά την έννοια του άρθρου 36 της Συνθήκης, που είναι να εξασφαλιστεί η ηθική προστασία του έργου και η ανταμοιβή για τη δημιουργική προσπάθεια, στα πλαίσια των σκοπών που επιδιώκονται ιδίως από το άρθρο 86.

- Τούτο συμβαίνει όταν μια εταιρία μεταδόσεως τηλεοπτικών εκπομπών εκμεταλλεύεται το αναγνωριζόμενο από το εθνικό δίκαιο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί των εβδομαδιαίων προγραμμάτων της για να εξασφαλίσει την αποκλειστικότητα της δημοσιεύσεώς τους, εμποδίζοντας έτσι την εισαγωγή στην παράγωγη αγορά των τηλεοπτικών περιοδικών, στην οποία κατέχει μονοπωλιακή θέση, ενός νέου προϊόντος, δημοσιεύοντας το σύνολο των σταθμών των οποίων οι τηλεθεατές έχουν δυνατότητα λήψεως, για το οποίο υφίσταται δυνάμει ζήτηση εκ μέρους των καταλωτών.
4. Καίτοι, δυνάμει του άρθρου 190 της Συνθήκης, η Επιτροπή, όταν λαμβάνει απόφαση στο πλαίσιο εφαρμογής των κανόνων του ανταγωνισμού, υποχρεούται να αναφέρει τα πραγματικά περιστατικά τα οποία στηρίζουν την αιτιολογία της απόφασής και τη νομική συλλογιστική που την οδήγησαν να λάβει την εν λόγω απόφαση, η διάταξη αυτή δεν υποχρεώνει την Επιτροπή να πραγματευτεί όλα τα πραγματικά και νομικά σημεία που συζητήθηκαν κατά τη διοικητική διαδικασία.
5. Η ερμηνεία και η εφαρμογή της προϋποθέσεως σχετικά με την επίδραση επί του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, που αναφέρεται στο άρθρο 86 της Συνθήκης, πρέπει να γίνεται λαμβάνοντας ως σημείο εκκινήσεως τον σκοπό της προϋποθέσεως αυτής, ο οποίος είναι να οριοθετήσει, όσον αφορά τις ρυθμίσεις που αφορούν τον ανταγωνισμό, το πεδίο του κοινοτικού δικαίου σε σχέση με αυτό των κρατών μελών. Έτσι, εμπίπτει στο πεδίο του κοινοτικού δικαίου κάθε πρακτική που μπορεί να παραβλάψει την ελευθερία του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών κατά τρόπο που θα μπορούσε να παρεμποδίσει την πραγματοποίηση των σκοπών της ενιαίας αγοράς μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως απομονώνοντας τις εθνικές αγορές ή τροποποιώντας τη δομή του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά. Επομένως, για να εφαρμοστεί το άρθρο 86, αρκεί η καταχρηστική συμπεριφορά να είναι ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, χωρίς να είναι απαραίτητο να διαπιστωθεί η ύπαρξη παρούσας και πραγματικής επιδράσεως επί του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών.
6. Η εξουσία που παρέχεται στην Επιτροπή από το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17, να υποχρεώνει τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να θέτουν τέρμα στη διαπιστωθείσα παράβαση, προϋποθέτει το δικαίωμα της Επιτροπής να επιβάλλει στις εν λόγω επιχειρήσεις ορισμένες υποχρεώσεις ενεργείας ή παραλείψεως για τον τερματισμό της παραβάσεως. Στο πλαίσιο αυτό, οι επιβαλλόμενες στις επιχειρήσεις υποχρεώσεις πρέπει να καθορίζονται σε συνάρτηση προς τα όσα επιβάλλει η αποκατάσταση της νομιμότητας, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της συγκεκριμένης περιπτώσεως.
7. Το άρθρο 234 της Συνθήκης έχει την έννοια ότι δεν μπορεί να γίνεται επίκληση συμφωνιών που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης προκειμένου να δικαιολογηθούν περιορισμοί στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Πράγματι, η διάταξη αυτή, η οποία έχει ως αντικείμενο να εξασφαλίσει ότι η εφαρμογή της Συνθήκης δεν επηρεάζει ούτε το σεβασμό των δικαιωμάτων τα οποία αρύονται τρίτες χώρες από συμφωνίες συναφθείσες προηγουμένως με κάποιο κράτος μέλος, ούτε την τήρηση των υποχρεώσεων που συνεπάγονται οι συμφωνίες αυτές για το εν λόγω κράτος μέλος, αφορά μόνο τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που υφίστανται μεταξύ των κρατών μελών και τρίτων χωρών.